
ABSTRACTS

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

New geographical inequalities and spatial policies in Greece

P. GETIMIS

Pantion University

D. ECONOMOU

University of Thessaly/National Centre of Social Research

The paper is a first attempt to consider the changes in the urban and regional territorial organisation, and at the same time the spatial policies in Greece, over the last decades and, especially, after 1980. The first section, following an examination of the developments in crucial economic sectors such as manufacturing, agriculture and tourism, evaluates the economic and demographic trends at various geographical levels, and the impacts on spatial structures and the environment.

The second section concentrates on policies, and particularly on the process of urban and regional planning and land use. The analysis is focussed on the preconditions for the constitution of the above framework of regulations, on the attempts of reform, and on the main territorial problems that emerge in relation with the new geography of production. The focus is also oriented on the current tendencies of deregulation of the preexisting (and weak) framework of spatial intervention of the State.

Lastly, the paper discusses some hypotheses regarding the repercus-

sions of the European unification, on the organisation of the Greek space and on the Greek spatial policies.

Regimes of Accumulation and Transformation of the General Conditions of Production and Infrastructures: spatial implications

P. SKAYANNIS
University of Thessaly

The paper discusses the main characteristics of the General Conditions of Production and of the «old infrastructures», according to the marxian political economy approach. After a brief reference to the issue of the post-fordist transformation, the paper discusses the main points of the «new infrastructures» approach which is illustrated by the example of the sector of telecommunications. Being the core of the «new infrastructures», the telecoms sector helps in the understanding of the problems and contradictions involved in the process of development of the «new infrastructures».

The paper further discusses some fundamental issues in the programming and planning of infrastructures, which stem from the relevant theory, and tries to relate the transformation of the General Conditions of Production and infrastructure with that of the development model. It is finally argued that the General Conditions of Production and infrastructure should be considered as a constituting part of any development model.

Investment Incentives for the Industrial Zones in Greece

P. ALEXAKIS
Aegean University
V. KATRIVESSIS
Dr of Economics, Ministry of National Economy

This article attempts to examine the relationship between the industrial zones scheme and the incentives provided by investment laws implemented in Greece for the encouragement of investment. More specifically it examines whether these incentives contribute towards the undertaking of investment in special reception locations, namely, the industrial

zones, as well as the extend to which public investment, used for the creation of industrial infrastructure, is harmonised and complemented by the private investment policy, aiming at affecting investment towards the right direction. While the results obtained seem to indicate that this is partially achieved, they simultaneously emphasise the insufficiency of policies where they are needed most, that is in the less developed areas of the country. Specific policy proposals stem from the analysis.

Private interests' legitimation methods in the Greek urban administration

G. GIANNAKOUREOU

Dr of law, Ministry of Environment, Regional Planning and Public Works

This article is a study of private interests' legitimation methods in the context of the Greek urban administration. The first part of the article examines the official institutions of private interests' participation in the decision making process of urbanisme. The second part of the article presents the unofficial mechanisms for the legitimation of private interests developing either in the form of judicial contest of the legality or in the form of extrajudicial contest of the legitimation of urban decisions. This article claims that the flourishing of unofficial mechanisms acts as a factor equilibrating the inadequacies of the official of private interests' legitimation.

Farming modernization and conversion of agricultural landscape

L. LOULOUDIS

Agricultural University

The delayed introduction of the ecosystem and landscape concepts in contemporary agrarian studies, facilitated the conversion of natural environment in rural areas, either through infrastructure works (dams, irrigation networks, agricultural roads, land reforms e.t.c.) or through productive practices (manipulation of genetic pool and consumption of non renewable energy sources), without concern for the ecological impacts of these interventions. The «answer» of nature, after almost six decades of continuous expansion of the productive model known as intensive agri-

culture, is examined deriving data from a recent empirical research done in the Anthili community, cited in Phthiotis prefecture. The environmental impacts of the land improvement scheme, which was constructed there after World War II, are reviewed in relation to the interwoven ecological and socio-economic events that took place in the wider area of river Sperchios watershed basin, during a longer time span. The role of state intervention emerges as a determinant factor in the accomplishment of these developmental initiatives that radically conversed the agricultural ecosystem and landscape.

Νέες γεωγραφικές ανισότητες και χωρικές πολιτικές στην Ελλάδα

Π. ΓΕΤΙΜΗΣ

Πάντειο Πανεπιστήμιο

Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας/ΕΚΚΕ

Το άρθρο αυτό αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια συνθετικής θεώρησης των μεταβολών στην οργάνωση του χώρου, περιφερειακού και αστικού, και στις χωρικές πολιτικές, στην Ελλάδα, κατά τις τελευταίες δεκαετίες και ιδιαίτερα μετά το 1980. Στο πρώτο μέρος του άρθρου, με αφετηρία τις εξελίξεις σε βασικούς οικονομικούς τομείς που κατά την ίδια αυτή περίοδο παρουσίασαν σημαντικές αλλαγές, της βιομηχανίας, της γεωργίας και του τουρισμού επιχειρείται η εκτίμηση της οικονομικής και πληθυσμιακής δυναμικής σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα και οι επιπτώσεις της στην οργάνωση των χρήσεων γης και το περιβάλλον. Στο δεύτερο μέρος, η οπτική μετατοπίζεται από τις γεωγραφικές δομές στις χωρικές πολιτικές, με έμφαση στο χωρικό προγραμματισμό και τις χρήσεις γης. Η ανάλυση επικεντρώνεται στις προϋποθέσεις συγκρότησης αυτού του πλαισίου ρυθμίσεων, στις προσπάθειες μεταρρύθμισης και στα διαφορετικά χωρικά προβλήματα που διαμορφώνονται σε συνάρτηση με τη νέα γεωγραφία της παραγωγής. Το ενδιαφέρον στρέφεται επίσης στις σύγχρονες προσπάθειες απορρύθμισης του προϋπάρχοντος (και ήδη ασθενούς) πλαισίου. Τέλος, διατυπώνονται ορισμένες υποθέσεις σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις από την ευρωπαϊκή ενοποίηση, στην οργάνωση του ελληνικού χώρου και στις ελληνικές χωρικές πολιτικές.

Καθεστώςτα συσσώρευσης και μεταβολή των γενικών συνθηκών παραγωγής (ΓΣΠ) και των υποδομών: Χωρικές διαστάσεις

Π. ΣΚΑΓΙΑΝΝΗΣ
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Στο άρθρο αναλύονται τα γενικά χαρακτηριστικά των Γενικών Συνθηκών Παραγωγής και των «παλαιών υποδομών» σύμφωνα με την προσέγγιση της μαρξιστικής πολιτικής οικονομίας, και εν συνεχεία, αφού γίνει μια αναφορά στις απόψεις για τη μετάβαση από το φορντισμό στα μετα-φορντικά μοντέλα, αναπτύσσονται τα βασικά σημεία της νεότερης προσέγγισης των «νέων υποδομών».

Το παράδειγμα των τηλεπικοινωνιών που αναφέρεται στο επόμενο μέρος, επιστρατεύεται για την καλύτερη κατανόηση των προβλημάτων και αντιθέσεων που προκύπτουν από τη διαδικασία ανάπτυξης των «νέων υποδομών».

Ακολουθώς, αφού τεθούν ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα για τον προγραμματισμό και σχεδιασμό των υποδομών, που προκύπτουν από την έδρα τη θεωρία, το άρθρο επιχειρεί να συσχετίσει τη μετεξέλιξη της υποδομής με αυτή του μοντέλου ανάπτυξης, υποστηρίζοντας παράλληλα ότι οι Γενικές Συνθήκες Παραγωγής και η υποδομή πρέπει να αποτελούν συστατικό στοιχείο αυτού του μοντέλου.

Τα αναπτυξιακά κίνητρα για τις Βιομηχανικές Περιοχές στην Ελλάδα

Π. ΑΛΕΞΑΚΗΣ
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Β. ΚΑΤΡΙΒΕΣΗΣ
Δρ Οικονομολόγος, ΥΠΕΘΟ

Επιδιώκεται η εξέταση της σχέσης ανάμεσα στο θεσμό των ΒΙ.ΠΕ. και στα κίνητρα των αναπτυξιακών νόμων, τα οποία παρέχονται για την ενθάρρυνση της επενδυτικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, αναλύεται κατά πόσο τα τελευταία συμβάλλουν στην προώθηση των επενδύσεων στους ειδικούς χωρικούς υποδοχείς, στις ΒΙ.ΠΕ., και κατ' αυτό τον τρόπο ο βαθμός κατά τον οποίο εναρμονίζονται και αλληλοσυμπληρώνονται η πολιτική δημόσιων επενδύσεων για τη δημιουργία βιομηχανικής υποδομής, από τη μια πλευρά και η πολιτική ιδιωτικών επενδύσεων, από την άλλη, για τον πληρεασμό των επενδυτικών αποφάσεων προς την επιθυ-

μητή κατεύθυνση. Ενώ τα αποτελέσματα δείχνουν ότι αυτό επιτυγχάνεται ως ένα βαθμό, ταυτόχρονα τονίζουν την ανεπάρκεια των πολιτικών εκεί που κυρίως χρειάζονται περισσότερα, δηλαδή, στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της χώρας. Από την ανάλυση προκύπτουν συγκεκριμένες προτάσεις πολιτικής.

Μορφές νομιμοποίησης των ιδιωτικών συμφερόντων στην ελληνική πολεοδομική διοίκηση

Γ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΡΟΥ
Δρ Δικηγόρος, ΥΠΕΧΩΔΕ

Αντικείμενο του άρθρου είναι η μελέτη των μορφών νομιμοποίησης των ιδιωτικών συμφερόντων στην ελληνική πολεοδομική διοίκηση. Στο πρώτο μέρος του άρθρου εξετάζονται οι επίσημοι θεσμοί συμμετοχής των ιδιωτικών συμφερόντων στη διαδικασία παραγωγής πολεοδομικών αποφάσεων. Στο δεύτερο μέρος του άρθρου παρουσιάζονται οι ανεπίσημοι μηχανισμοί νομιμοποίησης των ιδιωτικών συμφερόντων που αναπτύσσονται είτε με τη μορφή της δικαστικής αμφισβήτησης της νομιμότητας είτε με τη μορφή της εξώδικης αμφισβήτησης της νομιμοποίησης των πολεοδομικών αποφάσεων. Υποστηρίζεται ότι η άνθηση άτυπων μηχανισμών δρα ως παράγοντας εξισορρόπησης των ανεπαρκειών των επίσημων θεσμών νομιμοποίησης των ιδιωτικών συμφερόντων.

Γεωργικός εκσυγχρονισμός και μεταβολή του αγροτικού τοπίου

Α. ΛΟΥΛΟΥΔΗΣ
Γεωργικό Πανεπιστήμιο

Η καθυστερημένη εισαγωγή των εννοιών του οικοσυστήματος και του τοπίου στις σύγχρονες αγροτικές σπουδές, διευκόλυνε τη μεταβολή του φυσικού περιβάλλοντος της υπαίθρου σε μεγάλη κλίμακα είτε με έργα υποδομής (φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, αγροτικοί δρόμοι, αναδασμοί κ.τ.λ.) είτε με παραγωγικές πρακτικές (επέμβαση στο γενετικό υλικό και κατανάλωση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), χωρίς μέριμνα για τις οικολογικές επιπτώσεις αυτών των παρεμβάσεων. Η «απάντηση» της φύσης μετά από περίπου έξι δεκαετίες συνεχούς επέκτασης του παραγωγικού προτύπου της εντατικής γεωργίας εξετάζεται με στοιχεία που

αντλούνται από πρόσφατη εμπειρική έρευνα στην κοινότητα της Ανθή-λης Φθιώτιδας και σε σχέση τόσο με το εγγειοβελτιωτικό έργο που κατασκευάστηκε εκεί μεταπολεμικά όσο και με την αλληλεπίδραση οικολογικών και οικονομικο-κοινωνικών γεγονότων που συνέβησαν στην ευρύτερη περιοχή της λεκάνης απορροής του Σπερχειού ποταμού σε μια μεγαλύτερη χρονική διάρκεια. Ο ρόλος της κρατικής παρέμβασης αναδεικνύεται καθοριστικός για την επίτευξη αυτών των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών που μετέβαλαν ριζικά το αγροτικό οικοσύστημα και το-πίο.